

การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูอาชีวศึกษาให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน

Research and Development for Competencies Promote in Continually Self-Development of Vocational Teachers with Classroom Action Research

นรินทร์ สังข์รักษา (Narin Sungrugsa)^{*}

พิทักษ์ ศิริวงศ์ (Phitak Siri Wong)^{**}

สุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์ (Sumalee Pongtiyapaiboon)^{***}

ศิวกรณ์ เอ่งฉ้วน (Sivagorn Aungchoun)^{****}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการณ์และความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) วิเคราะห์รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 3) เสนอแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และ 4) ประเมินและถอดบทเรียนรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูอาชีวศึกษาในภูมิภาคตะวันตก 8 จังหวัด จำนวน 384 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดำเนินการวิจัยในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี กลุ่มเป้าหมาย 21 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก และแนวทางการสนทนากลุ่ม หลักสูตรการฝึกอบรมและคู่มือ แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย แบบสอบถามความพึงพอใจ แนวทางการถอดบทเรียน การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย

^{*} รองศาสตราจารย์ ดร.คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: narin@ms.su.ac.th

Associate Professor Dr. Faculty of Management Science, Silpakorn University

^{**} รองศาสตราจารย์ ดร.คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: pitak@ms.su.ac.th

Associate Professor Dr. Faculty of Management Science, Silpakorn University

^{***} อาจารย์ ดร.สุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

E-mail: spongtiyapaiboon@yahoo.com

Lecture Dr, Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University

^{****} อาจารย์ศิวกรณ์ เอ่งฉ้วน วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ E-mail: NA

Director of Krabi Vocational Collage.

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยในภูมิภาคตะวันตก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความมุ่งมั่นและความพึงพอใจต่อวิชาชีพครู และการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ความต้องการของการวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ร้อยละ 30.00 2) รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้วยการวิจัยในชั้นเรียน เรียกว่า “OCC-EDU Model” และผ่านการรับรองรูปแบบ 3) ผลการทดลอง การจัดอบรมมีคะแนนก่อนการและหลังการอบรมเฉลี่ยแตกต่างกัน การประเมินความรู้ ความสามารถและการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูอาชีวศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ครูต้องมีแรงบันดาลใจและไฟในตัว ผู้บริหารให้งบประมาณ เพื่อนร่วมงานทำงานเป็นทีม ครอบคลุมให้กำลังใจ 4) ความพึงพอใจของครูอาชีวศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการถอดบทเรียน พบว่า (1) การมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานวิชาการอย่างครูมืออาชีพ (2) มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการให้คุณค่าในวิชาชีพครู (3) มีวัฒนธรรมร่วมในบทบาทของความเป็นครู (4) การปฏิบัติที่ดีในการสร้างแรงบันดาลใจและสร้างสรรค์การเรียนรู้ (5) ผู้นำมีบทบาท วิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษา (6) ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความมุ่งมั่นและมีไฟในตัว และ (7) ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม

Abstract

This research and development, the objectives of this research were 1) study all necessary data needed for competencies promote in continually self-development of vocational teachers, 2) study the model of competencies promote, 3) propose a guideline of how to competencies promote in continually self-development of vocational teachers, and 4) evaluate and gather the lesson learned from it. The research methodology was divided into 4 stages. The 384 teachers from eight provinces in Thai Western region were selected by using of multi-stages sampling technique. Moreover the technology and agriculture collage was selected by using purposive selection into the process of action research. The research instruments employed here were questionnaire, guideline for in-depth interview, guideline for focus group discussion, the training course and its manual, pre-test and post-test of the training course, evaluation test of quality in research, satisfaction test and guideline for gathering in the lesson learned. The collected data was then quantitatively and qualitatively analyzed and presented in frequency, percentage, standard deviation, outcomes of t-test and its inductive analysis respectively.

From the results they could be demonstrated as follows:

-The management of learning and teaching in vocational collage, the attention and satisfaction of professional career and the self-continuous development were overall

evaluated at much level. For all of the items needed for practicing the action research in classroom was percentage item amounted to 30.00%.

-The model of competencies promote was constructed and named to “OCC-EDU Model” and this was endorsed.

-The post-test score of training course was significant higher than the pre-test score at $P < .05$. The knowledge, capabilities and practices of teachers were overall evaluated at much level. The guideline for competencies promote in continually self-development of vocational teachers with classroom action research : the inspiration of teacher, administrator support to budget, collaborative in peer teacher, and family motivation support.

-Their motivation of self-continuous development was satisfied to the model of empowerment at much level.

-From the lesson learned, all of these as 1) the teachers participated in creating their academic works as professional 2) there had a clear targeting for the values provided to teacher professional 3) there had a common culture in the roles of teacher belonging 4) there had a good practice in building up the inspiration and the creation on learning 5) the leaders had their roles, vision and efforts for developing in the education 6) the teachers had their self-continuous development, built-in inspiration power and strong commitment 7) there had a collaboration from many power groups.

Keywords: Competencies Promote/Continually Self-Development/Classroom Action Research

บทนำ

การศึกษาระดับอาชีวศึกษาถือหัวใจสำคัญของประเทศ เป็นการสร้างคน สร้างชาติ ดังคำกล่าวที่ว่า “อาชีวะสร้างชาติ” ทั้งยังเป็นการเตรียมทักษะอาชีพ เข้าสู่ตลาดแรงงาน นั่นคือ “การอาชีวศึกษา” ซึ่งถือว่าผู้เรียนอาชีวศึกษาเป็นบุคคลที่ทรงคุณค่าของประเทศและเศรษฐกิจไทย เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาอาชีวศึกษาจะเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคนในด้านต่างๆ ตั้งแต่แรกเกิด ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข ในขณะที่แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนามนุษย์สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทย ให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย ดังนั้นการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นหลักชัยในการพัฒนาคน ในขณะที่ยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มียุทธศาสตร์สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) สร้างและพัฒนาระบบงานและการบริการภายในสำนักให้มีคุณภาพ 2) พัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 3) เพิ่มสมรรถนะความรู้และทักษะ บุคลากรอาชีวศึกษา และ

4) นำเทคโนโลยี นวัตกรรมและระบบสารสนเทศมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ เพื่อการพัฒนาบุคลากรอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560) จากยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์จะเห็นได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มุ่งเน้นที่จะพัฒนาสมรรถนะ ความรู้และทักษะ บุคลากรอาชีวศึกษาให้เป็นมืออาชีพ แต่จากการวิเคราะห์การวิจัยและพัฒนาครูอาชีวศึกษาในด้านการพัฒนางานวิจัยให้เป็นมืออาชีพยังมีน้อยมาก (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) ซึ่งนับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ที่มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูอาชีวศึกษาขาดการติดต่อทางปัญญาในการพัฒนาความรู้และทักษะ

นับว่าบุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ ก็คือ “ครู” โดยเฉพาะครูอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาครูจากฐานล่าง (Bottom Up) (ปรัชญนันท์ นิลสุข, 2561) ครูยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา (พิณสุตา สิริรังศรี, 2556 : 6-18) ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey, 2007; วราภรณ์ สามโกเศศและคณะ, 2553; ดิเรก พรสีมา, 2554) ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญในระดับอาชีวศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด แต่การศึกษาไทยที่ผ่านมามีปัญหาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูขาดการคิดวิเคราะห์ ครูขาดการสร้างสรรค์ผลงานวิชาการ/นวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ครูขาดการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูขาดพี่เลี้ยงในระดับมหาวิทยาลัยช่วยกระตุ้นเสริมต่อเติม เสริมแต่ง การใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง (Coaching & Monitoring) ให้ “มหาวิทยาลัยสู่ท้องถิ่น” (นรินทร์ สังข์รักษา เฉลิยว บุรีภักดี และสุมาลี พงศ์ติยะไพบุลย์, 2556) จึงเห็นได้ว่าการยกระดับคุณภาพการศึกษาสิ่งสำคัญต้องมุ่งไปที่ตัวครู ซึ่งครูส่วนใหญ่กลัวการทำวิจัย การวิจัยเป็นการรบกวนความรู้ในการวิเคราะห์ปัญหา การใช้หลักเหตุผล กระบวนการคิด วิจัย ลงมือปฏิบัติ การทำงานเป็นทีม การมีวินัยในตนเอง การแสวงหาความรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สู่การวิจัย รวมถึงต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพจากพี่เลี้ยง ครูผู้ทำวิจัยจึงต้องใช้วิชาชีพด้านการศึกษา จึงเป็นกระบวนการดำเนินการที่หลากหลายในการสร้างครูอาชีวศึกษาในด้านการวิจัย ดังนั้นครูผู้วิจัยจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และการปฏิบัติการวิจัยอย่างถูกระเบียบวิธีการวิจัย และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ โดยไม่ละเลยหรือกลัวการทำวิจัย ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องมีศักยภาพและการเสริมสร้างพลังอำนาจจากพี่เลี้ยง ส่งผลให้เกิดผลผลิต คือ ครูมีความสามารถในการสร้างสรรค์การเรียนรู้ จากการเรียนการสอนสู่ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนที่สามารถเชื่อมโยงกับผลงานวิชาการ สร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการของครู และผลลัพธ์สุดท้าย คือ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ด้วยการยกระดับคุณภาพการศึกษาในส่วนของพัฒนาครู รวมถึงเพื่อต่อยอดการวิจัยเพื่อประเมินผลและถอดบทเรียนในโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง (นรินทร์ สังข์รักษา เฉลิยว บุรีภักดีและสุมาลี พงศ์ติยะไพบุลย์, 2556 : 175-176) ดังนั้นจึงต้องมุ่งการเสริมสร้างสมรรถนะให้กับครูอาชีวศึกษาเป็นลำดับแรกด้วยการพัฒนาสมรรถนะ ความรู้ ทักษะอย่างมืออาชีพ

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะการวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) และการวิจัยในชั้นเรียนแบบรวมพลัง (Collaborative Classroom Action Research) ในการเพิ่มศักยภาพของครู

อาชีวศึกษา สามารถจัดทำผลงานวิชาการอย่างมีคุณภาพและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ สร้างต้นแบบสำหรับสังคมแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกาภิวัตน์ อันเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาของต้นน้ำ คือ “ครูอาชีวศึกษา” ซึ่งจะเป็นเข็มมุ่งให้ครูอาชีวศึกษาเกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงจากครูอาชีวศึกษาสู่ผู้เรียน (ปลายน้ำ) ทั้งยังเป็นการเสริมฐานการเรียนรู้ที่สะท้อนไปสู่คุณภาพการศึกษาไทยได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์และความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน
3. เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน
4. เพื่อประเมินและถอดบทเรียนรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ร่วมกับการวิจัยในชั้นเรียนแบบรวมพลัง (Collaborative Classroom Action Research : C-CAR) ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ **ขั้นตอนที่ 1** การวิจัย (Research : R_1) ประชากรเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถาบันอาชีวศึกษาต่างๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาของภูมิภาคตะวันตก 41 แห่ง กลุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดจากการคำนวณกรณีไม่ทราบประชากรของ Cochran (1977) ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่มประกอบด้วย ผู้บริหารและครูของโรงเรียนในภาคตะวันตก รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครู รวมถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษา จำนวน 12 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด ได้ค่า IOC ระหว่าง .60-1.00 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ .914 และแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำถามปลายเปิดและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) **ขั้นตอนที่ 2** การพัฒนา (Development : D_1) ร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียน และรับรองรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการจัดสนทนากับผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) สอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน **ขั้นตอนที่ 3** การวิจัย (Research : R_2) ทดลองในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีการจัดฝึกอบรมการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นหลักสูตรและคู่มือการฝึกอบรม แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินผลการ

ฝึกอบรม การจัดเวทีเสวนาย่อยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียน ด้วยการจัดเวทีเสวนาย่อยของชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practices : COPs) จัดเวที 2 รอบ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การประชุมข้อเสนอแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นการจัดเวทีเสวนาเครือข่าย แนวทางการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) **ขั้นตอนที่ 4** การพัฒนา (Development : D₂) เป็นการประเมินผลความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลอง จากครูผู้สอนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี จำนวน 21 คน และถอดบทเรียน แบบการเรียนรู้หลังการปฏิบัติ (AAR) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการถอดบทเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระและครู ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี รวม 10 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ถอดบทเรียนที่ได้ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากบทเรียนด้วยตนเอง (Diary Records) และการสะท้อนการเรียนรู้ (Learned Reflection)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ

สภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันตก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่สูงที่สุด คือ ความพึงพอใจต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก และด้านที่ต่ำที่สุด คือ การพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก ในภาพรวมการจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาจะเน้น ในส่วนของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ แต่ปัญหาคือเรื่องของการอ่าน จากการสังเกต ผู้เรียนจะไม่ค่อยอ่าน ผู้เรียนมีฐานะยากจน ส่วนการปฏิบัติเป็นเรื่องของงานฟาร์มที่อาจปฏิบัติไม่ทั่วถึง ส่วนประเภทของการเรียนมีทั้งแบบประจำและแบบไปกลับ บางครั้งทำให้มีปัญหาในเรื่องของเวลา ความมุ่งมั่นและความพึงพอใจต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ มีความพึงพอใจในวิชาชีพความเป็นครูอยู่ในระดับมาก และข้อต่ำสุด คือ ภาพรวมคุณภาพการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของท่านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก สภาพการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ ความต้องการแก้ไขปัญหาการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอยู่ในระดับมาก และข้อต่ำสุด คือ มีภาระงานตามภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก การพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ ความต้องการการเสริมพลังเพื่อการสร้างสรรคการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และข้อต่ำสุด คือ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของท่านมีการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ซึ่งการพัฒนาตนเองของครูอาชีวศึกษา ในฐานะผู้สอนต้องมีการพัฒนาควบคู่กันไป ทั้งด้านการสอน และจิตวิทยาเด็ก และอื่นๆ การพัฒนาตนเองของครูอาชีวศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับตำราเรียน บางครั้งก็เป็นเพียงแนวทางที่ผู้สอนต้องนำประสบการณ์มาใช้ รวมถึงการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะงานวิจัยที่ครูผู้สอนจะต้องรับผิดชอบในการทำวิจัย แต่ที่ผ่านมาครูกำลังกลัวการทำวิจัย ไม่กล้า อาจขาดความเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัย ขาดพี่เลี้ยงหรือ คนโค้ช ทำให้ครูอาชีวศึกษาละเลยหรือขาดความใส่ใจได้ ซึ่งต้องใช้เวลาและใส่ใจกับการวิจัยในชั้นเรียน และควรพัฒนาการเรียนการสอนให้กับเด็กควบคู่กับการวิจัย หาข้อมูลเพิ่มเติมโดยการค้นคว้าด้วยตนเอง ศึกษา/เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ก่อนการนำความรู้ไป

จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน จึงต้องมีการอัปเดตความรู้ให้เป็นปัจจุบัน งานวิชาการมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ครูอาชีวศึกษาจึงต้องมีการเตรียมความพร้อม ทั้งความรู้และข้อมูล

ส่วนความต้องการการพัฒนาตามภารกิจหลักสู่งานวิจัย ความถี่สูงสุด คือครูต้องมีพื้นฐานการสอน และการวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ร้อยละ 30.00 ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ อยากได้แนวคิดในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ และความสนใจของผู้เรียน ร้อยละ 27.50 และด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการเขียนรายงานการวิจัย ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ เอกสารประกอบการสอน วิชาเทคนิคการเพาะพันธุ์กุ้ง ร้อยละ 17.50 ซึ่งความต้องการในการพัฒนาของครูอาชีวศึกษา คือต้องการแก้ปัญหาที่ตัวผู้เรียน สื่อ หรือใช้จิตวิทยาการสอน ต้องการให้เด็กมีความรับผิดชอบ ไม่ใช่เด็กเก่ง ความต้องการในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ความต้องการของฝ่ายบริหาร คือ ต้องการให้เด็กที่เข้ามาเรียนทุกคน จบไปเป็นคนดี ปัญหาการเรียนการสอน พบปัญหาสื่อที่ไม่มีเพียงพอ ผู้เรียนมีปัญหาในการฟัง การจำ ผู้เรียนบางคนเขียนแทบไม่ได้ เด็กขาดความสนใจ ไม่มีทักษะการจดบันทึก ปัญหาที่พบ คือ เด็กสมาธิสั้น เด็กไม่สนใจเรียนทฤษฎี แต่ผู้เรียนจะทำได้ดีในภาคปฏิบัติ ปัญหาอาจารย์ใหม่ เรื่องของประสบการณ์ยังน้อย ปัญหาของครูอาชีวศึกษาที่ครบครันใหม่ ในภาคปฏิบัติต้องมีการปรับเข้าหากัน ครูรุ่นใหม่ต้องมีเทคนิคหรือวิธีสอนใหม่ ครูรุ่นเก่าก็มีประสบการณ์การปฏิบัติ ซึ่งครูไม่ใช่ปัญหาหลัก แต่ปัญหาอยู่ที่ผู้เรียน ต้องยอมรับว่า พื้นฐานของผู้เรียนที่เก่งๆ คงเป็นสายสามัญ ผู้เรียนที่เรียนอาชีวศึกษา ต้องการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ ผู้เรียนอาจไม่เก่งด้านวิชาการ แต่ด้านปฏิบัติก็สามารถทำได้

2. **ร่างรูปแบบและการรับรองรูปแบบ** ได้รูปแบบใช้ชื่อว่า “OCC-EDU Model” และผ่านการรับรองจากการประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 5 คน ดังแผนภูมิที่ 1

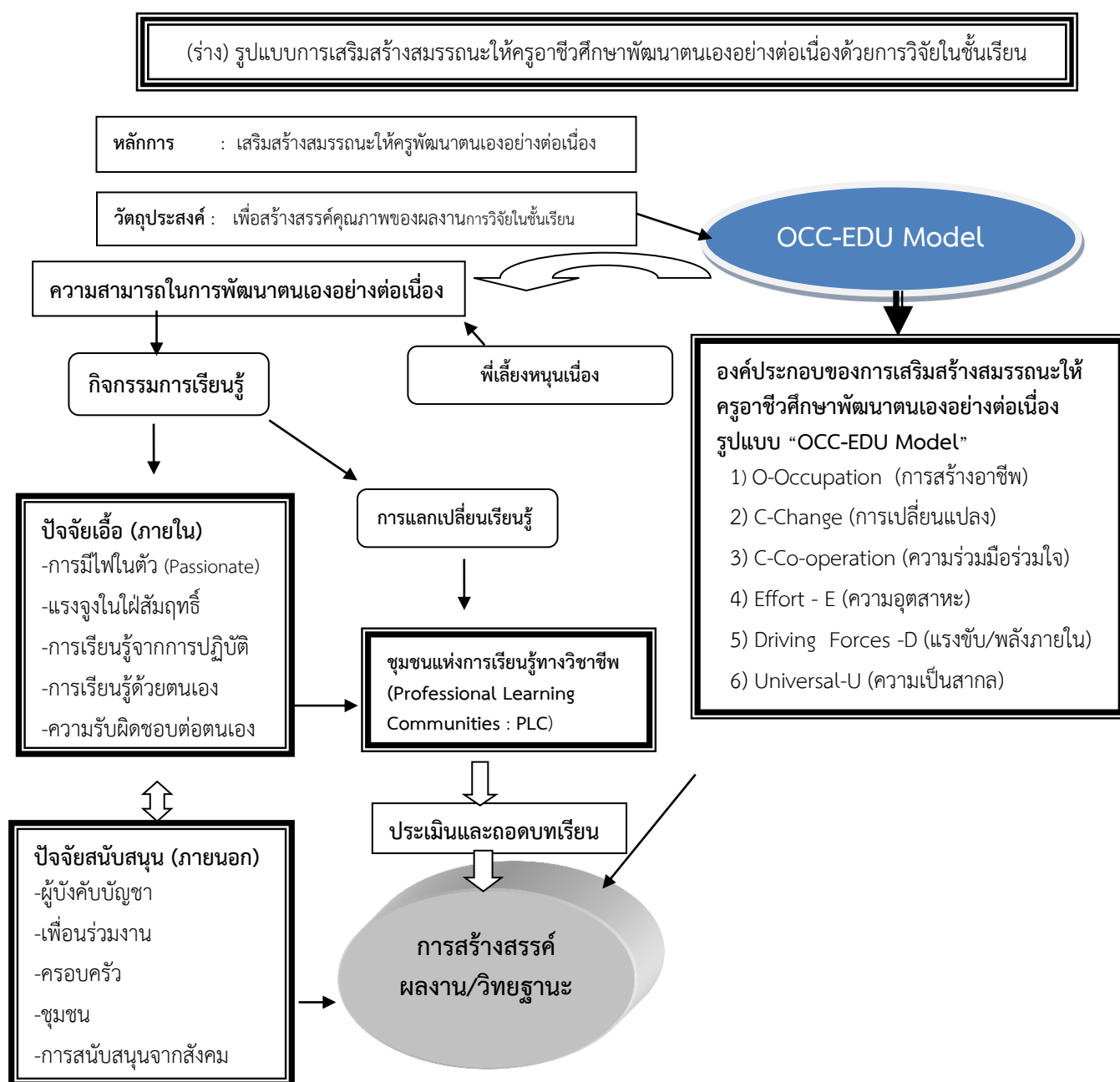
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ

1) **การทดสอบความรู้** คะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการทดลองเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	การแปลผล	df	t	Sig
ก่อนอบรม	21	25	11.05	.965	44.20	น้อย	20	12.217*	.000
หลังอบรม	21	25	17.89	.709	85.19	มาก			

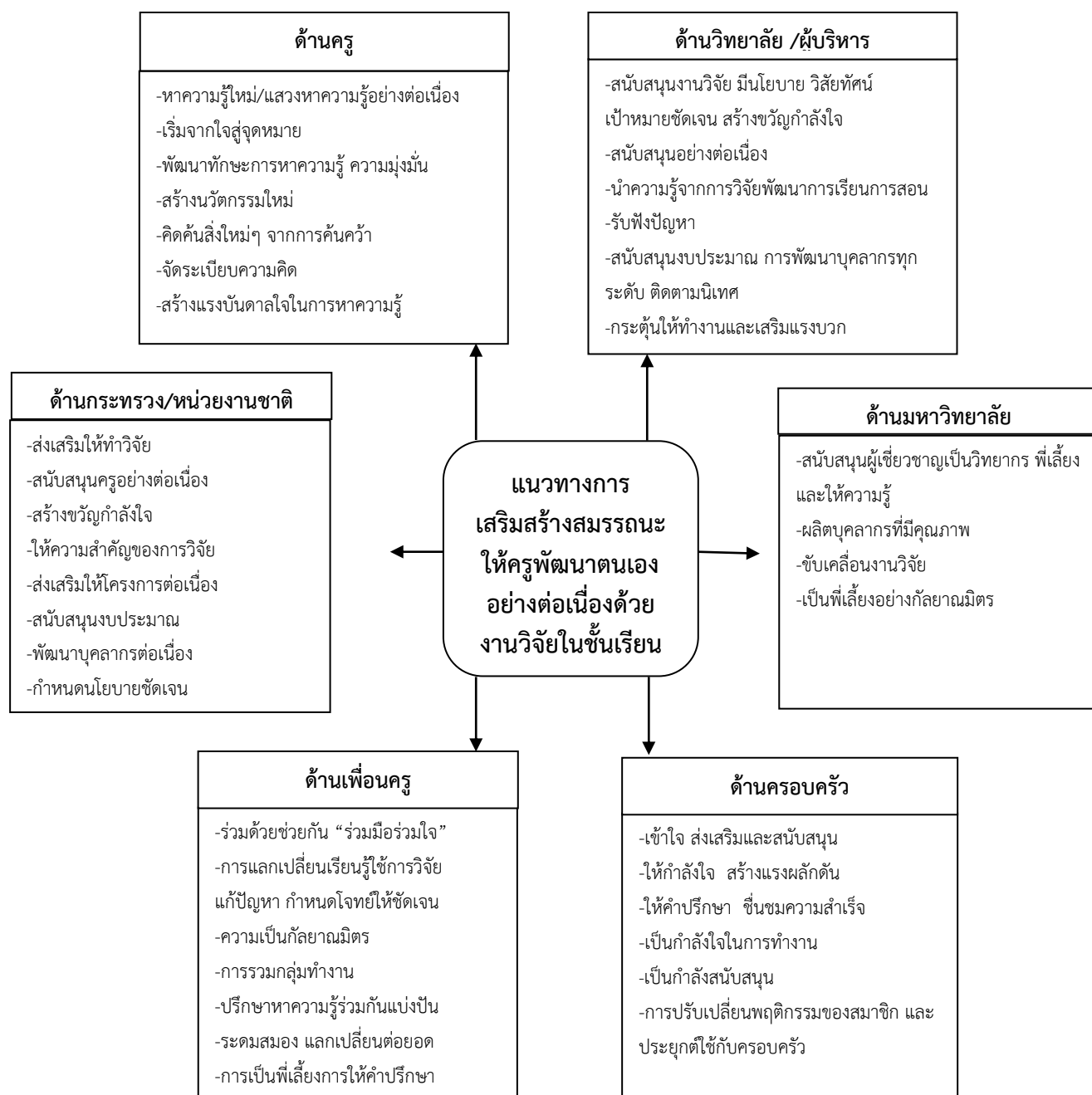
* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แผนภูมิที่ 1 รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน

2) การประเมินผลความรู้ ความสามารถและการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน การประเมินความรู้ ความสามารถและการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การประเมินผลคุณภาพการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน การประเมินคุณภาพการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูอาชีวศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก 4) การจัดเวทีเสวนาย่อยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า ครูอาชีวศึกษาทุกคนได้ดำเนินการวิจัยมาตั้งแต่การประชุมชี้แจง ครูได้ไปกำหนดโจทย์การวิจัยที่เกิดจากปัญหาใน

การเรียนการสอนที่เน้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ด้วยการวิจัย เมื่อได้ปัญหาการวิจัยหรือกำหนดโจทย์การวิจัย ผลที่ได้ครูอาจศึกษาเกิดการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกัน เป็นเครือข่ายและเป็นการกระตุ้นเสริมแรงทางอารมณ์ จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ครูได้เห็นครูคนอื่น ๆ ดำเนินการวิจัย จึงเกิดพลังและกระตุ้นแรงจูงใจให้ครูดำเนินการ แต่บางคนอาจมีปัญหาหรือข้อจำกัดในเรื่องของเวลาที่ยังไม่สามารถเขียนรายงานการวิจัยได้สมบูรณ์ครบถ้วนในช่วงระยะแรกๆ เนื่องจากห่างเหินในด้านการเขียนวิชาการ ได้แต่จัดการเรียนการสอนตามปกติ ต่างกับการเขียนผลงานวิจัยที่ต้องใช้หลายเทคนิค 5) การประชุมข้อเสนอแนะทางการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาจศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า 5.1 ด้านครู ได้แก่ ครูต้องมีไฟในตัว การศึกษาหรือรู้จักการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ จากสิ่งรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นทางโลกโซเชียล หรือจากนิตยสารต่างๆ เสมอ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากงานวิจัยเรื่องอื่นๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการทำงานของตนเอง 5.2 ด้านวิทยาลัย/ผู้บริหาร สนับสนุน ได้แก่ ผู้บริหารและวิทยาลัยให้การสนับสนุนในการทำงานวิจัย และให้แนวทางในการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร แนะนำ ให้นำนโยบาย สนับสนุน พร้อมชี้แนะแนวทาง มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมียุทธศาสตร์ที่มองเห็นสิ่งที่เป็นความสำเร็จขององค์กรอย่างชัดเจน 5.3 ด้านเพื่อนร่วมงาน/ครู ได้แก่ เพื่อนร่วมงานช่วยเสนอแนะให้คำปรึกษา และช่วยเหลือ แบบ “ร่วมด้วยช่วยกัน” ในการแก้ไขปัญหาในการทำงาน รวมถึงการให้กำลังใจในการทำงาน การช่วยเหลือกัน 5.4 ด้านครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวคอยให้กำลังใจที่ดีในการทำงานมีความเข้าใจ ให้ความร่วมมือ ให้คำแนะนำให้มีความสำคัญ สนับสนุน ชี้แนะแนวทาง รวมถึงเป็นกำลังใจในการทำวิจัย และเป็นแรงผลักดัน การส่งเสริมในด้านกำลังใจ 5.5 ด้านกระทรวงหรือหน่วยงานชาติ ได้แก่ การส่งเสริมให้ทำวิจัย และสนับสนุนงานวิจัย สนับสนุนให้ครูทำโครงการนี้ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้วิจัย และ 5.6 ด้านมหาวิทยาลัย ได้แก่ ควรสนับสนุนบุคลากรผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญคอยช่วยเหลือแนะนำ เป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัย ส่งอาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากรเพิ่มพูนความรู้ให้กับครูผู้สอนเพื่อให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น ส่งเสริมการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ ดังแผนภูมิที่ 2

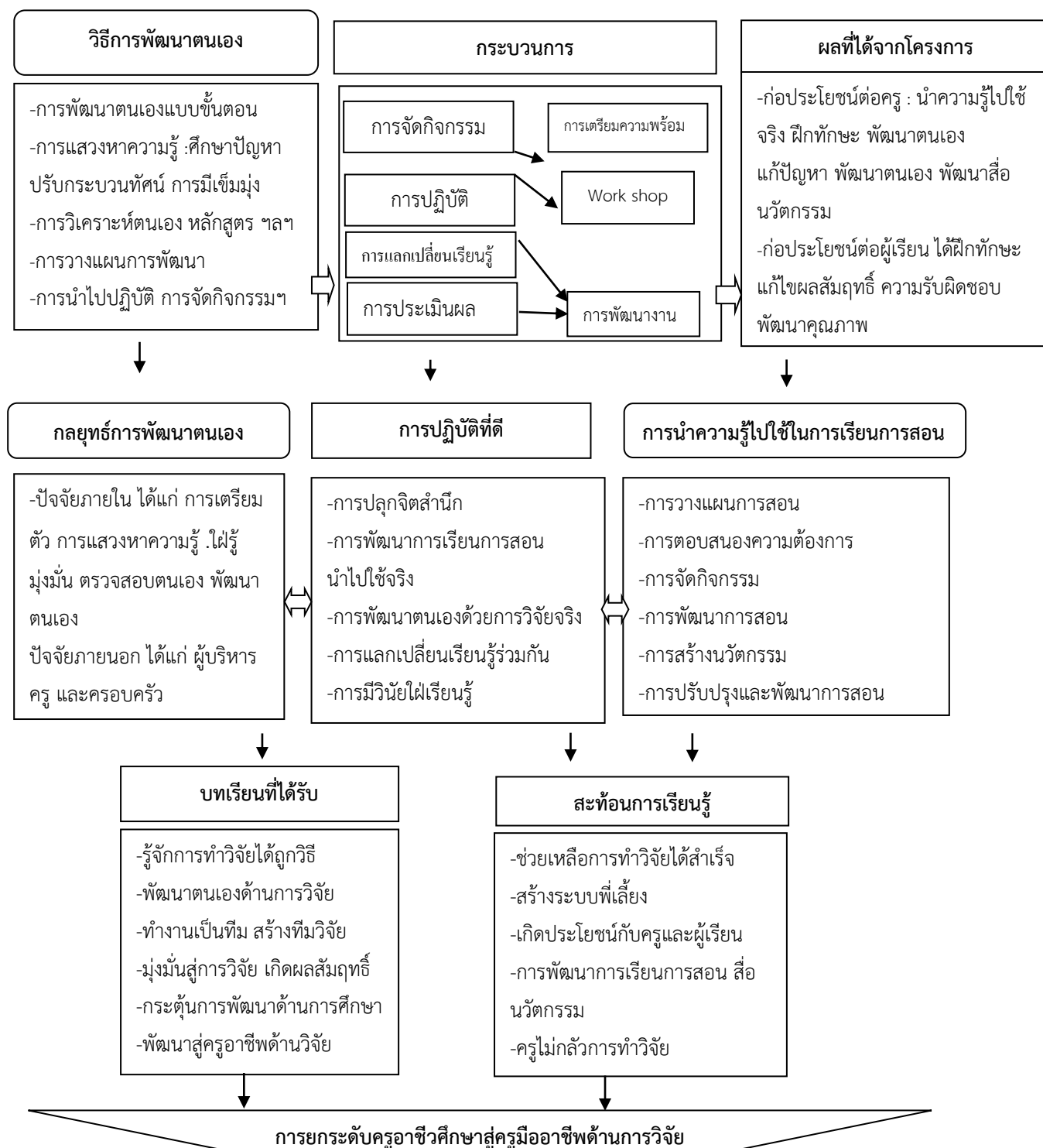
แผนภูมิที่ 2 แสดงแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีพศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียน

4. ผลการพัฒนา (Development : D₂) ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของครู อยู่ในระดับมาก ผลการถอดบทเรียน พบว่า

1. วิธีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียน ครูอาชีวศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีการเสริมสร้างสมรรถนะจากภายในและภายนอก ทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม และองค์กรที่เป็นขั้นตอน ได้แก่ 1) การพัฒนาตนเองแบบเป็นขั้นตอนครูผู้สอนได้มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน เป็นรายบุคคล 2) ขั้นการแสวงหาความรู้ ได้แก่ (1) มีการศึกษาสภาพปัญหา อย่างเช่น เนื่องจากผู้เรียนในการฝึกทักษะในแปลงสาธิต ส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหาในฝึกปฏิบัติ (2) การปรับกระบวนการทัศน์ ด้วยการพัฒนางานประจำที่รับผิดชอบ เช่น การเรียนการสอนวิชาการเกษตรให้เป็นงานวิจัย การสร้างจิตสำนึกและให้ความรู้ในการลดการใช้สารเคมีและยาฆ่าแมลงในการเกษตร (3) การมีเข็มมุ่งความต้องการที่จะพัฒนางานประจำให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น โดยการค้นหาคำถามวิจัยเป็นกุญแจสู่การพัฒนาการวิจัย ผลลัพธ์ คือ ทำวิจัยแล้วผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น 3) ขั้นการวิเคราะห์ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน นำไปใช้ในการวิเคราะห์ 4) ขั้นการแสวงหาความรู้/วิธีการ ได้แก่ 1) สืบหาปัญหาจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและในการฝึกทักษะในแปลงสาธิต พร้อมทั้งแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัย 2) การสืบค้น ในประเด็นการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัยและการจัดการเรียนการสอน 3) อ่านงาน งานวิจัย สืบค้นงานวิจัยในชั้นเรียนและจัดการเรียนการสอน 4) การศึกษางาน ศึกษางานวิจัยในชั้นเรียน ศึกษาวิธีการสอน เทคนิคการจัดการเรียนรู้ 5) ขั้นการวางแผน วางแผน จัดการเวลา เพื่อพัฒนาตนเอง 6) ขั้นการนำไปปฏิบัติ ได้แก่ (1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย (2) การปฏิบัติ/เทคนิค ปรับปรุงแก้ไข นำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จากการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความคิดจินตนาการ นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (3) การสังเกต โดยการสังเกตจากการเรียนของผู้เรียนในวิชาการเกษตร เรื่องการเลือกตั้ง (4) การประเมินผล จากกระบวนการทำงานและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2. บทเรียนที่ได้รับในโครงการวิจัย ได้แก่ ทำให้ได้รู้จักความสำคัญของงานวิจัยมากขึ้น มีขั้นตอนการวิจัยที่ถูกต้อง ได้มีการศึกษาพัฒนาตนเองทางด้านการทำวิจัย ความรู้เกี่ยวกับงานวิจัย ได้พัฒนาตนเองพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนางานที่รับผิดชอบในหน้าที่ ขั้นตอนต่างๆ ในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้อง มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนดังแผนภูมิที่ 3

สิ่งที่ได้จากการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีพศึกษาพัฒนาตนเอง

แผนภูมิที่ 3 แสดงผลการถอดบทเรียน

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพการณ์และความต้องการในการพัฒนาครู สภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันตก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่สูงที่สุด คือ ความพึงพอใจต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านสภาพการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และด้านที่ต่ำที่สุด คือ การพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก ในภาพรวมการจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาจะเน้น ในส่วนของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ แต่ปัญหาคือเรื่องของการอ่าน จากการสังเกต ผู้เรียนจะไม่ค่อยอ่าน ผู้เรียนมีฐานะยากจน ส่วนการปฏิบัติเป็นเรื่องของการงานฟาร์มที่อาจปฏิบัติไม่ทั่วถึง ส่วนประเภทของการเรียนมีทั้งแบบประจำและแบบไปกลับ บางครั้งทำให้มีปัญหาในเรื่องของเวลา ความมุ่งมั่นและความพึงพอใจต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ มีความพึงพอใจในวิชาชีพความเป็นครูอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีความมุ่งมั่นในการเป็นครู/ผู้สอนทั้งชีวิตอยู่ในระดับมาก และข้อต่ำสุด คือ ภาพรวมคุณภาพการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของท่านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก สภาพการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ ความต้องการแก้ไขปัญหาการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การทุ่มเทการทำงานในวิชาชีพอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก และข้อต่ำสุด คือ มีการะงานตามภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก การพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ ความต้องการการเสริมพลังเพื่อการสร้างสรรค์การเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ความต้องการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมาก และข้อต่ำสุด คือ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของท่านมีการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ซึ่งการพัฒนาตนเองของครูอาชีวศึกษา ในฐานะผู้สอนต้องมีการพัฒนาควบคู่กันไป ทั้งด้านการสอน และจิตวิทยาเด็ก และอื่นๆ การพัฒนาตนเองของครูอาชีวศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับตำราเรียน บางครั้งก็เป็นเพียงแนวทางที่ผู้สอนต้องนำประสบการณ์มาใช้ รวมถึงการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะงานวิจัยที่ครูผู้สอนจะต้องรับผิดชอบในการทำวิจัย ซึ่งต้องใช้เวลาและใส่ใจกับการวิจัย และควรพัฒนาการเรียนการสอน ให้กับเด็ก หาข้อมูลเพิ่มเติมโดยการค้นคว้าด้วยตนเอง ศึกษา/เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ก่อนการนำความรู้ไปจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน จึงต้องมีการอัปเดตความรู้ให้เป็นปัจจุบัน งานวิชาการมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ครูอาชีวศึกษาจึงต้องมีการเตรียมความพร้อม ทั้งความรู้และข้อมูล ส่วนความต้องการพัฒนางานตามภารกิจหลักสู่งานวิจัย ความถี่สูงสุด คือครูต้องมีพื้นฐานการสอนและการวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ร้อยละ 30.00 รองลงมา ด้านระเบียบวิธีวิจัยในชั้นเรียน ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ อยากได้แนวคิดในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อกระตุ้นการเรียน และความสนใจของผู้เรียน ร้อยละ 27.50 และด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการเขียนรายงานการวิจัย ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ เอกสารประกอบการสอน วิชาเทคนิคการเพาะพันธุ์กุ้ง ร้อยละ 17.50 ซึ่งความต้องการในการพัฒนาของครูอาชีวศึกษา คือต้องการแก้ปัญหาที่ตัวผู้เรียน จะทำอย่างไรให้ผู้เรียนเหล่านี้สนใจ อาจจะมีสื่อ หรือใช้จิตวิทยาการสอน และทราบความต้องการของเด็ก ต้องการให้เด็กมีความรับผิดชอบ ไม่ใช่เด็กเก้ง เมื่อมีความรับผิดชอบก็สามารถเอาตัวรอดในวิชาชีพเขาได้ ความต้องการในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มากกว่านี้ เพื่อใช้ในการพัฒนาเด็ก ต้องมีสื่อใหม่ๆ ความต้องการของฝ่ายบริหาร คือ ต้องการให้เด็กที่เข้ามาเรียนทุกคน จบไปเป็นคนดี คนเก่งอยู่ในสังคมได้ ปัญหาการเรียนการสอน พบหลายประเด็น ทั้งตำรา สื่อที่มีไม่เพียงพอ

เนื่องจากผู้เรียนมีฐานะ อาชีพแตกต่างกัน ต่างกับสายสามัญ สายสามัญไม่มีตำราเรียน มีการใช้ power point ผู้เรียนมีปัญหาในการฟัง การจำ ผู้เรียนบางคนเขียนแทบไม่ได้ เด็กขาดความสนใจ ไม่มีทักษะการจดบันทึก ปัญหาที่พบ คือ เด็กสมาธิสั้น เด็กไม่สนใจเรียนทฤษฎี แต่ผู้เรียนจะทำได้ดีในภาคปฏิบัติ ปัญหาอาจารย์ใหม่ เรื่องของประสบการณ์ยังน้อย มีการนิเทศเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ปัญหาของครูอาวุโสกับครูบรรจุใหม่ ในภาคปฏิบัติต้องมีการปรับเข้าหากัน ครูรุ่นใหม่ต้องมีเทคนิคหรือวิธีสอนใหม่ ครูรุ่นเก่าก็มีประสบการณ์การปฏิบัติ ซึ่งครูไม่ใช่ปัญหาหลัก แต่ปัญหาอยู่ที่ผู้เรียน ต้องยอมรับว่า พื้นฐานของผู้เรียนที่เก่งๆ คงเป็นสายสามัญ ผู้เรียนที่เรียนอาชีวศึกษา ต้องการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ ผู้เรียนอาจไม่เก่งด้านวิชาการ แต่ด้านปฏิบัติก็สามารถทำได้ การพัฒนาตนเองจึงเป็นการดำเนินการเพิ่มพูน ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การศึกษาของ Ozcan (1993) ที่พบว่า ปัจจัยจูงใจ 3 ด้านได้แก่ รางวัลสำหรับครู แนวคิดของครู และการประเมินครูส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู นอกจากนี้ได้ข้อเสนอ ดังนี้ 1) การเพิ่มโอกาสในการได้รับสิ่งจูงใจต่างๆ ส่งผลให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูมากขึ้นด้วย 2) ความสม่ำเสมอของการให้รางวัลอาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงาน ช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และ 3) การประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของครูควรมีหลักเกณฑ์มาตรฐานตายตัว เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยสรุปจะเห็นได้ว่าปัญหาของการเรียนการสอนมีปัญหาที่ครู ผู้เรียน สื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะผู้เรียนมีปัญหารอบด้าน จึงต้องมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาย่างถูกระเบียบวิธีการวิจัย

2. **ร่างรูปแบบและการรับรองรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง** จากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียน ได้รูปแบบใช้ชื่อว่า “OCC-EDU Model” มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) **O-Occupation (การสร้างอาชีพ)** การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ จากการสอบถามผู้เรียนมีการปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจมากกว่าที่จะเรียนรู้ด้านวิชาการ โดยเฉพาะทฤษฎี 2) **C-Change (การเปลี่ยนแปลง)** การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ที่ผู้เรียนต้องมีความรู้ทั้งด้านความรู้ที่ชัดเจนและความรู้จากตัวตน หรือประสบการณ์ การเปลี่ยนมุมมองว่าการศึกษาอาชีวศึกษาเป็นสิ่งสำคัญของประเทศ ในการสร้างงาน สร้างอาชีพ 3) **C-Co-operation (ความร่วมมือร่วมใจ)** การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษาจะต้องมีความร่วมมือทั้งครูอาชีวศึกษา และผู้เรียนในการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นเสมือนลงเรือลำเดียวกัน การสร้างการทำงานเป็นทีม ระหว่าง วิทยาลัย บ้านและชุมชน 4) **Effort - E (ความอดุสาหะ)** ครูต้องมีความอดุสาหะจากผลการศึกษาสภาพการณ์และความต้องการที่ครูมีความมุ่งมั่นและความพึงพอใจต่อวิชาชีพครูสูงสูด มีระยะเวลาในการรับราชการนานตั้งแต่เริ่มจนเกษียณอายุโดยที่ไม่เปลี่ยนงาน และภาระการเป็นครูนั้นต้องมีความรับผิดชอบและความอดุสาหะความเพียรเป็นอย่างมาก ต้องอยู่กับผู้เรียนมากกว่า 6-7 ชั่วโมง ครูต้องมีการพัฒนา มีน้ำอดน้ำทน เสียสละเป็นอย่างมาก และต้องเข้าใจจิตใจผู้เรียนว่าไม่เหมือนเด็กสามัญที่มีความพร้อม 5) **Driving Forces -D (แรงขับ/พลังภายใน)** คนที่มีวิถีเป็นครูจะต้องมีพลังภายใน มีแรงจูงใจที่จะต้องทุ่มเทให้กับงานการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง อันเป็นทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theories) ซึ่งมุ่งเน้นที่จะอธิบายแนวทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากพฤติกรรมหรือการให้กำลังใจจาก “การเรียนรู้” หรือเปลี่ยนแปลงไปตามการวางเงื่อนไขของ “การเสริมแรง” เป็นต้น และตอบสนองต่อทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ

ของ Maslow รวมถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 6) Universal-U (ความเป็นสากล) การพัฒนาการศึกษาเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อสร้างสู่มาตรฐานสากล และสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมีทักษะการเรียนรู้ในสังคมโลกของสังคมโลกาภิวัตน์

องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นการพัฒนาทักษะ/ความสามารถของครูอาชีวศึกษาในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการมีพี่เลี้ยงหนุนเนื่อง/การโค้ชเสริมพลัง (Coaching)

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมการพัฒนาตนเองตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการเรียนการสอนของครูอาชีวศึกษาสู่ผู้เรียน ซึ่งต้องมีกิจกรรมในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักสู่การวิจัยก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานวิชาการ

องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย พี่เลี้ยงหนุนเนื่อง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มครู เพื่อร่วมงาน และผู้เรียนให้เกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยเอื้อ (ภายใน) เป็นองค์ประกอบที่เอื้อให้เกิดผลสำเร็จจากปัจจัยภายในตนเอง ได้แก่ การมีไฟในตัว (Passionate) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และความรับผิดชอบต่อนตนเอง

องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยสนับสนุน (ภายนอก) เป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้เกิดความสำเร็จจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ครอบครัว และการสนับสนุนจากสังคมมีจุดเด่นที่ครอบคลุมและมีความสมบูรณ์ ส่วนจุดอ่อนหรือเงื่อนไขของการใช้โมเดล “OCC-EDU Model” ที่ได้นี้เป็นเพียงแบบจำลอง ซึ่งต้องนำไปจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan) และแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียนให้เกิดเป็นรูปธรรม รวมถึงกำหนดประเด็นรายละเอียดของกิจกรรมการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูอาชีวศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการวิจัยในชั้นเรียนในสถาบันการศึกษาต่อไป ซึ่งผ่านการรับรองจากการประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 5 คน สอดคล้องกับแนวคิดของ Getzels & Guba (1957) ได้แก่ รูปแบบจะต้องเป็นที่รวมของแนวคิด และแสดงถึงความสัมพันธ์ต่างๆ ของแนวคิดซึ่งไม่เพียงแต่จะสามารถตอบปัญหาที่เคยมีมาก่อนเท่านั้น แต่จะต้องสามารถแก้ปัญหาที่จะเกิดตามมาได้อีกด้วย โครงสร้างของแนวคิด และความสัมพันธ์ดังกล่าว จะต้องสามารถปฏิบัติและวางอยู่ในรูปขององค์การได้ และสอดคล้องกับ Keeves (1988 : 49) ที่กล่าวถึง การสร้างรูปแบบจึงเป็นการกำหนดมิติทัศน์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบเพื่อชี้ให้เห็นว่ารูปแบบเสนออะไร เสนออย่างไร เพื่อให้ได้อะไร และสิ่งที่ได้นั้นอธิบายปรากฏการณ์อะไร

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ การเปรียบเทียบคะแนนก่อนการอบรมและหลังการอบรมด้วย dependent t-test แบบไม่อิสระจากกัน พบว่า เมื่อทดสอบสถิติที่ พบว่า $t = 12.217$, $Sig = 0.00$ แสดงให้เห็นว่าคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับกนิษฐา เชาว์วัฒนกุล (2553) ที่พบว่า 1) รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียน มีชื่อว่า รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ PPME Mentoring Model ผลการใช้รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ PPME พบว่า สมรรถนะของอาจารย์ในเทศกในด้าน การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ อยู่ในระดับสูงมาก สมรรถนะด้านการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับสูงมาก สมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับสูงมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอน

โดยนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน **การประเมินผลความรู้ความสามารถและการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน** ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายหัวข้อ หัวข้อที่สูงที่สุด คือ บรรณานุกรมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ บทนำอยู่ในระดับมาก และหัวข้อต่ำที่สุด คือ บทความวิจัยอยู่ในระดับมาก จึงเห็นได้ว่า การวิจัยกับการจัดการเรียนการสอนของครูมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน รวมถึงถือว่าครูมีบทบาทหน้าที่ในฐานะครูนักวิจัย ซึ่งอรัญญา สุธาสิโนบล (2544 : 68) กล่าวว่ารูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนจะใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน **การประเมินผลคุณภาพการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน** ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายหัวข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับดีมาก อันดับสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีความสอดคล้องกับชื่อเรื่องและปัญหาวิจัย รองลงมา ชื่อเรื่องมีความครอบคลุมกับการวิจัย และ ข้อต่ำที่สุด การเขียนรายงานการวิจัยในภาพรวมมีความชัดเจน สอดคล้องกับพิมพ์ดีด เดชะคุปต์และพรทิพย์ แฉ่งขัน (2555) ให้ความสำคัญว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน และคุณภาพของนักเรียน คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้ที่มีความรอบรู้มากขึ้น มีความเป็นมืออาชีพ มีความสามารถและศักยภาพสูง เป็นผู้มีนวัตกรรมการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ และเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 (OECD, 2012)

4. ผลการประเมินและถอดบทเรียน ระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องฯ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการเสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาตนเองของครู อยู่ระดับมาก อยู่ในลำดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ ด้านประโยชน์จากการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก และด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านระยะเวลาในจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ Ernest & Ilgen (1980 : 306) กล่าวว่า “ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการพื้นฐาน มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ” **บทเรียนที่ได้รับในโครงการวิจัย** ได้แก่ ทำให้ได้รู้จักความสำคัญของงานวิจัยมากขึ้น มีขั้นตอนการวิจัยที่ถูกต้อง ได้มีการศึกษาพัฒนาตนเองทางด้านการทำวิจัย ความรู้เกี่ยวกับงานวิจัย ได้พัฒนาตนเอง พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนางานที่รับผิดชอบในหน้าที่ ขั้นตอนต่างๆ ในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้อง มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนยิ่งขึ้น และได้พัฒนาตนเอง พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงขึ้น ขั้นตอนต่างๆ ในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง การทำวิจัยในเชิงวิชาการสู่การบูรณาการในชั้นเรียนจริง ได้พัฒนาพื้นฐานการทำวิจัยในชั้นเรียน และมีเพื่อนร่วมงานทำงานโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และมีความมุ่งมั่นในการทำงาน กระบวนการแก้ปัญหาในการเรียน การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา เน้นกระบวนการแก้ปัญหาในการเรียน หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการเรียน รู้ถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของงานวิจัย เรียนรู้รูปแบบงานวิจัยแบบง่ายที่ทุกคนสามารถทำได้ รู้ถึงประโยชน์สูงสุดของงานวิจัย ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้ผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าทางการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับครูมืออาชีพ ผู้เรียน มีการพัฒนาและมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น ผู้ปฏิบัติมีผลงานหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการเลื่อนวิทยฐานะ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถนำ

ผลงานไปเผยแพร่ต่อได้เพื่อขยายผล ความพยายามที่แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ต้องพร้อมทุกสถานการณ์ ต้องมีความจริงใจและพร้อมทุกสถานการณ์ ความมีใจที่มุ่งมั่นพัฒนางาน แก้ปัญหาการเรียนการสอนของผู้เรียน มีความสุขในการปฏิบัติงาน และค้นหาวิธีการพัฒนา เครื่องมือที่จะแก้ปัญหาการเรียนของผู้เรียน ให้ดีขึ้น ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะดีขึ้น ทำให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้น มีวินัยในการทำงาน และทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในบทเรียน และทำให้บุคลากรทางการศึกษา มีพัฒนาการไปในทางที่ดี เป็นการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา ซึ่งปรัชญานันท์ นิลสุข(2561) กล่าวว่า การศึกษา 4.0 ต้องมุ่งเน้นการศึกษาสู่การผลิตนวัตกรรมบนฐานเทคโนโลยีส่งเสริมการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาพรีเมียม เช่น Smart Framing เป็นต้น สอดคล้องกับนรินทร์ สังข์รักษา, เกลียว บุรีภักดี และสมาลี พงศ์ติยะไพบุลย์ (2556) ได้ประเมินผลและถอดบทเรียนโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบ พี่เลี้ยง ที่พบว่า ผลการถอดบทเรียน ภาพรวมของโครงการที่ต้องพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต้องการเน้นกระบวนการคิด ผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่นำไปสู่ความสำเร็จเป็นไปในทิศทางที่ดี ทั้งองค์ความรู้ วิทยาการ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวิจัย สอดคล้องกับสมหวัง ว่องไว ไพศาล และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2560) ที่พบว่า องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1.1) การบริหารจัดการโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 และ 1.2) การจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยแบ่งเป็น 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัยที่ได้รูปแบบ “OCC-EDU Model” ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ควรดำเนินการสนับสนุนการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองด้วยการวิจัยในชั้นเรียน หรือการใช้การวิจัยเป็นฐานการเรียนรู้สร้างอาชีวพรีเมียมในหลักสูตรต่างๆ รวมถึงการสร้างนวัตกรรมทางการวิจัย (Research Innovator)

2. จากผลการวิจัยที่ได้รูปแบบ “OCC-EDU Model” ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่หัวหน้าแผนก ผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ควรนำไปจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) นำหลักสูตรการฝึกอบรมและคู่มือการฝึกอบรม ไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะให้ครูพัฒนาตนเองด้วยการวิจัยในชั้นเรียน รวมถึงการขับเคลื่อน “OCC-EDU Model” ให้เกิดขึ้นอย่างจริงจังเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่หัวหน้าแผนก ผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.)

กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการสนับสนุน และส่งเสริมให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) แบบเครือข่ายวิชาการ ไปสู่วิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ (Collage Learning Community : CLC) สร้างครุมืออาชีพด้านการวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่ได้ รูปแบบ “OCC-EDU Model” ดังนั้นหัวหน้าแผนก ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ศึกษาจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมและสนับสนุนรายละเอียดของรูปแบบฯ ได้แก่ O-Occupation (การสร้างอาชีพ) C-Change (การเปลี่ยนแปลง) C-Co-operation (ความร่วมมือร่วมใจ) E-Effort (ความอุตสาหะ) D-Driving Forces (แรงขับ/พลังภายใน) U-Universal (ความเป็นสากล) ด้วยการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมและคู่มือการฝึกอบรม ในสถาบันอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การเสริมสร้างสมรรถนะในระดับบุคคล ระดับทีมงาน และระดับองค์กร ทำให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเอง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนก และครูควรมีการเสริมสร้างสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง ด้วยการต่อเติม เสริมฐานการเรียนรู้ และเติมเต็มส่วนขาด รวมถึงสนับสนุนการสร้างแรงจูงใจให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาตนเองของครู แม้ว่าจะอยู่ในระดับมาก แต่ก็พบว่าครูรุ่นเก่าบางส่วนยังขาดการพัฒนาตนเอง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนก ควรมีการจัดทำแผนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องโดยการส่งเสริมการพัฒนาครูในรูปแบบต่างการโค้ชเสริมพลัง การสร้างระบบพี่เลี้ยง การสร้างให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และ/หรือการศึกษาต่อเพื่อให้เกิดการสร้างครุมืออาชีพด้านการวิจัย (Research's Professional Teacher) รวมถึงให้ครูที่มีคุณวุฒิในระดับปริญญาโทขึ้นไปมาเป็นพี่เลี้ยงช่วยครูที่มีวุฒิปริญญาตรี ให้เป็น Research Teacher และสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนในทุกเทอม

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า จุดอ่อนของครูมีปัญหาในเรื่องของสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียน ทำให้ผลการเรียนตกต่ำ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนก และครูรวมถึงผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวิจัยเพื่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ด้วยการให้การวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาในประเด็นเร่งด่วนด้วยการอบรมและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในเรื่องของการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ จิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นต้น

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า การถอดบทเรียน พบประเด็นต่างๆ ในการพัฒนาตนเองของครู ซึ่งครูรุ่นใหม่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน (มีแรงขับมากกว่า) ส่งผลต่อการพัฒนาการแก้ไขปัญหาจากการวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนก ควรนำบทเรียนและความสำเร็จในด้านต่างๆ ไปพัฒนาและขยายผลการพัฒนาด้วยการวิจัยในชั้นเรียน รวมถึงการพัฒนาครูให้มีไฟในตัว (Passionate) เกิดแรงจูงใจในใฝ่สัมฤทธิ์ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ความรับผิดชอบต่องาน ความตระหนักและจิตสำนึกในความเป็นครูเพื่อศิษย์ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายรูปแบบ “OCC-EDU Model” ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่างๆ ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ
2. ควรมีการพัฒนาทักษะผู้เรียนตามหลักสูตรการฝึกอบรมและคู่มือการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกประเภท
3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบการสร้างนวัตกรรมในด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศของครูอาชีวศึกษา
4. ควรมีการศึกษาเชิงปฏิบัติการในการสร้างครุณักวิจัยมืออาชีพ (Professional Research Teacher) ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่างๆ ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ในปีงบประมาณ 2560

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล (2553). การพัฒนารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาการสอนคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ดิเรก พรสีมา. (2554). **แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู**. (เอกสารอัดสำเนา).

นรินทร์ สังข์รักษา. (2555). **ตำราประเด็นและแนวโน้มทางการศึกษา**. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร

_____. (2556). **หนังสือการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5 นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

_____. (2559) **หนังสือกลยุทธ์การวิจัยอย่างมีคุณภาพ : จุดอ่อนและข้อบกพร่องจากการตรวจผลงานวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 5 นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นรินทร์ สังข์รักษา, เฉลียว บุรีภักดี และสุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์. (2556). รายงานการวิจัย การประเมินโครงการและถอดบทเรียนจากโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ของสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 10 นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากรและมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2561). เอกสารประกอบการบรรยายชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วันที่ 12 มีนาคม 2561 ณ ห้องประชุมวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรสงคราม.

พินสุตา สิริธรรังศรี. (2556). “การจัดการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ฟินแลนด์ ญี่ปุ่นและนิวซีแลนด์” ใน รายงานการวิจัยเรื่อง **รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และพรทิพย์ แข็งขัน. (2555). **สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรการณ สามโกเศศ และคณะ. (2553). **ข้อเสนอระบบการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาวะคนไทย**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2550). **มิติใหม่ในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

อรศรี งามวิทย์พงศ์, (2549). **กระบวนการเรียนรู้ในสังคมไทย และการเปลี่ยนแปลง : จากยุคชุมชนถึงยุคพัฒนาความทันสมัย**. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการจัดการทางสังคม.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). *การพัฒนางานวิจัยอาชีวศึกษาให้เป็นมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ :
สำนักงานนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2560). *วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานนโยบายและแผน
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สมหวัง ว่องไวไพศาล และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2560). การบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่
21 ในวารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University. Vol 37 No 3 (2560):
ปีที่ 37 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม พ.ศ. 2560 หน้า 45-69.

อรรณญา สุธาสิโนบล. (2544). “การวิจัยเชิงปฏิบัติการ,” *วารสารวิชาการ*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ, 4(6) : 66-69 ; มิถุนายน, 2544.

อรศรี งามวิทย์พงศ์.(2549). *กระบวนการเรียนรู้ในสังคมไทย และการเปลี่ยนแปลง : จากยุคชุมชนถึงยุคพัฒนา
ความทันสมัย*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการจัดการทางสังคม.

ภาษาต่างประเทศ

Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. 3rd New York : John Wiley & Sons. Inc.

Ernest, J. Ilgen, R. & Daniel, R. I. (1980). *Industrial Psychology*. Englewood Cliff, N.J. : Prentice-Hall.

Getzels, J.W. ,Guba E. G. (1957). *Social behavior and the administrative process*: School
Review.

Keeves, P. John. (1988). “*Educational research, and methodology, and measurement.*” *An
International Handbook*. Oxford : Pergamon Press.

McKinsey. (2007). *McKinsey Report on Education*. (2014, March 1). Retrieved from
<http://www.mckinsey.com>.

Ozcan (1993) *Improving teacher performance L: toward a sociological theory of teacher
motivations*. [Online] Accessed 10 September 2013. Available from :
<http://www.lib.umi.com/dissertations/>.

Scott, C.D. and Jeffe D.T. (1991) .*Empowerment : Building a committed workforce*. California
Kojen Page.